

V pričakovanju inflacije?

Slovenija je še vedno življenjsko odvisna od gospodarskega sodelovanja z nekaj državami EU. Mogoče sicer ne več tako, kot smo včasih poenostavljali, da če Nemčija le kihne, dobimo pri nas pljučnico. Vsekakor pa kakršnekoli spremembe v tej državi odločilno vplivajo tudi na razmere pri nas. Zato vsi gospodarstveniki pozorno spremljajo dogajanja, ki zaznamujejo naše glavne partnerje in se sprašujejo, kaj bo po volitvah, še posebej, ker je območje evra pred izzivi rasti cen in inflacije.

Kaj imajo (tudi) skupnega volitve na Nizozemskem, v Nemčiji in Franciji z inflacijo? Kot opozarjajo predvsem nemški analitiki, je v teh državah veliko – vse več – zaposlenih, ne le upokojencev, ki še vedno najraje hranijo na stotine milijard evrov svojih prihrankov v bankah, kjer se jim v zadnjem času brez obresti in ob naraščanju cen obetajo naraščajoče izgube. In cene v EU naraščajo. Ne le že nekaj časa ponovno pregretilih nepremičnin, temveč tudi energije, surovin, storitev in celo hrane.

Zato si vsi, ki imajo prihranke – in teh je v razvitih državah veliko –, želijo, da bi njihov privarčevani denar ohranil svojo vrednost. Tudi države, ki imajo presežno likvidnost (mednje sicer sodi tudi Slovenija), želijo spremenjeno politiko Evropske centralne banke. Najbolj ostro to zahtevajo v Nemčiji, kjer od Maria Draghija zahtevajo opustitev politike ničelnih obresti in omejitev poplave denarja, ki še vedno preveč velikodušno leti v t. i. zombijske banke in prezadolžene države. Tega nikoli ne bodo mogle vrniti. Čeprav je tudi Mario Draghi pred kratkim v Ljubljani pokazal izrazito nenaklonjenost »helikopterskemu metanju denarja«, pa mu kritiki še vedno očitajo preveliko naklonjenost do bančnih in državnih dolžnikov.

V Sloveniji smo v zadnjih letih dosegli stabilno gospodarsko rast. Poganja jo predvsem izvoz, v

zadnjem času se je dvignilo tudi domače povpraševanje. Tudi drugi kazalci, predvsem plačilnobilančni presežek, zmanjševanje zadolženosti gospodarstva, dvigovanje bonitetne ocene, prihranki na bankah, nižja brezposelnost, so ugodni. Za enkrat so še ugodne tudi napovedi o prihodnji gospodarski rasti, ki bo, razen če pride do velikih eksternih šokov, stabilna in nadpovprečna. Skratka, imamo stabilne gospodarske in finančne razmere, kakršnih nismo imeli že celo desetletje.

Pa vendar smo z razlogom nezadovoljni z ukrepi naše fiskalne in gospodarske politike. Monetarna ni več v naših rokah. Sem med tistimi, ki trdim, da k sreči ni več v naših rokah. Kljub tveganju, da se po meni zlije veliko kritike. Ocenjujem, da bi v nasprotnem primeru v naših strankarsko-sindikalskih razmerah že zdavnaj imeli hiperinflacijo.

V obdobju rasti se namreč daje v vsaki premišljeni družini nekaj na stran, za razvoj in hujše čase, ki nikoli ne pozabijo priti. Pri nas ne zmanjšujemo ne davkov ne dovolj javne porabe in še manj zadolženosti. Še dodatno, vse več javne porabe namenjamo za tekoče pokrivanje interesov posameznih skupin, ki si s svojo pogajalsko močjo uspejo izboriti nekaj več – na račun drugih, največkrat naložb. Če se zdi, da se vse skupaj prikriti z ugodnimi gospodarskimi rezultati, pa v nedogled dotrajanih cest in neustrezne infrastrukture ne bo moč pometati pod preprogo.

Ker je verjetnost eksternih šokov premosorazmerna s številom volitev v razvitih državah, je odsotnost proticiklične politike še toliko bolj nevarna. Vprašanje je, če je v Sloveniji sploh dovolj energije in politične volje za uveljavljanje nove razvojne paradigme. ^{gg}

Ker je verjetnost eksternih šokov premosorazmerna s številom volitev v razvitih državah, je odsotnost proticiklične politike še toliko bolj nevarna. Vprašanje je, če je v Sloveniji sploh dovolj energije in politične volje za uveljavljanje nove razvojne paradigme.

Samo Hribar Milič
Generalni direktor GZS

Foto: Barbara Reya